

Wille Nowych Włoch i duch modernizmu

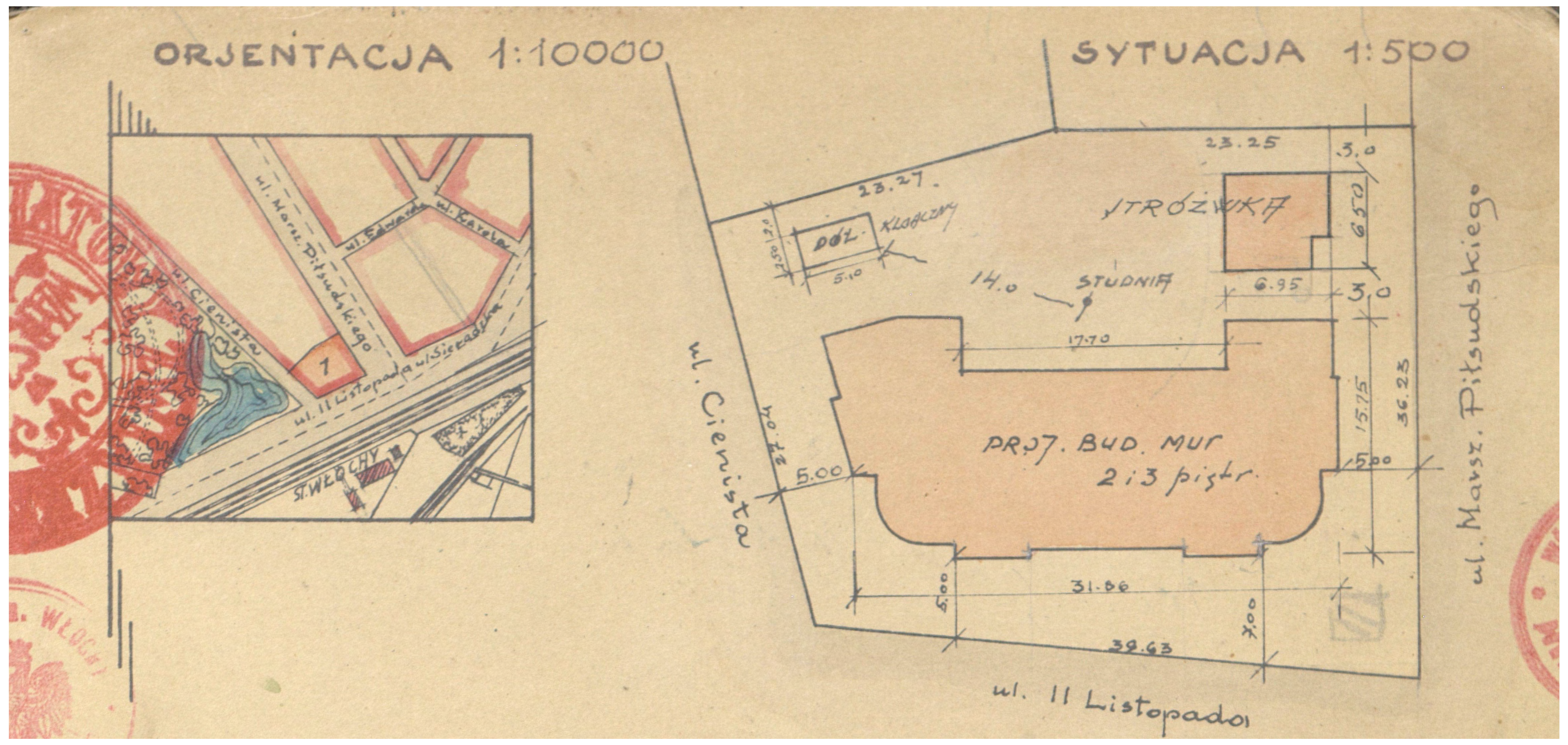
Przykładami tradycyjnego budownictwa rodzinnego w Nowych Włochach są wille zbudowane w latach 20. XX wieku.

Willa Niskich przy ul. Sejmowej (ob. Tomnickiej) z charakterystyczną wieżyczką. Lata 20. XX wieku. Źródło: www.mamow.pl

Na balkonie willi przy ul. Hoene-Wrońskiego 8 (ob. Ciszewskiej). Rok 1926. Źródło: zbiory Matyldy Gadomskiej

Willa Jasny Dom przy ul. 11 Listopada 2 (ob. Świerszcza) – plan orientacyjny. Początek lat 30. XX wieku. Źródło: www.mamow.pl

Willa Kosińskich przy ul. 11 Listopada (ob. Świerszcza) to dom w stylu dworkowym z kolumnowym portykiem i spadzistym dachem. Otoczony był ogromnym, prawie hektarowym ogrodem. Kosińscy od pokoleń byli właścicielami świetnie prosperującego gospodarstwa w Czechowicach, dlatego nie dziwi, że ogród pełnił funkcje zarówno dekoracyjne, jak i użytkowe. Zdjęcie lotnicze, które ukazuje dom i daje wyobrażenie o gęstości zabudowy ówczesnych Włoch, wykonał Jakub Kosiński – pilot lotnictwa wojskowego.

W podobnym czasie przy ul. Sejmowej (ob. Tomnickiej) powstała willa, której bryła przywodzi na myśl zameczek – być może ze względu na wieżyczkę krytą spiczasto zakończonym dachem. Dom zbudowany został jako inwestycja przez Czesława Niskiego. Niscy związani byli z rodziną Kazimiery i Józefa Chmielewskich – właścicielami willi Chmielówek, której elementem również była wieża kryta spiczastym dachem.

Najbardziej okazałym przykładem willi z wieżyczką jest jednak willa pp. Opalańskich przy ul. Piłsudskiego (ob. Globusowej). Pani Opalańska była dyrektorką szkoły Kazimiery Chmielewskiej, a jej mąż, specjalista od terenów zielonych, pracownikiem Ministerstwa Rolnictwa. Willę wybudowano w 1929 roku. Data ta zapisana została na metalowej chorągiewce umieszczonej na szczycie wieży.

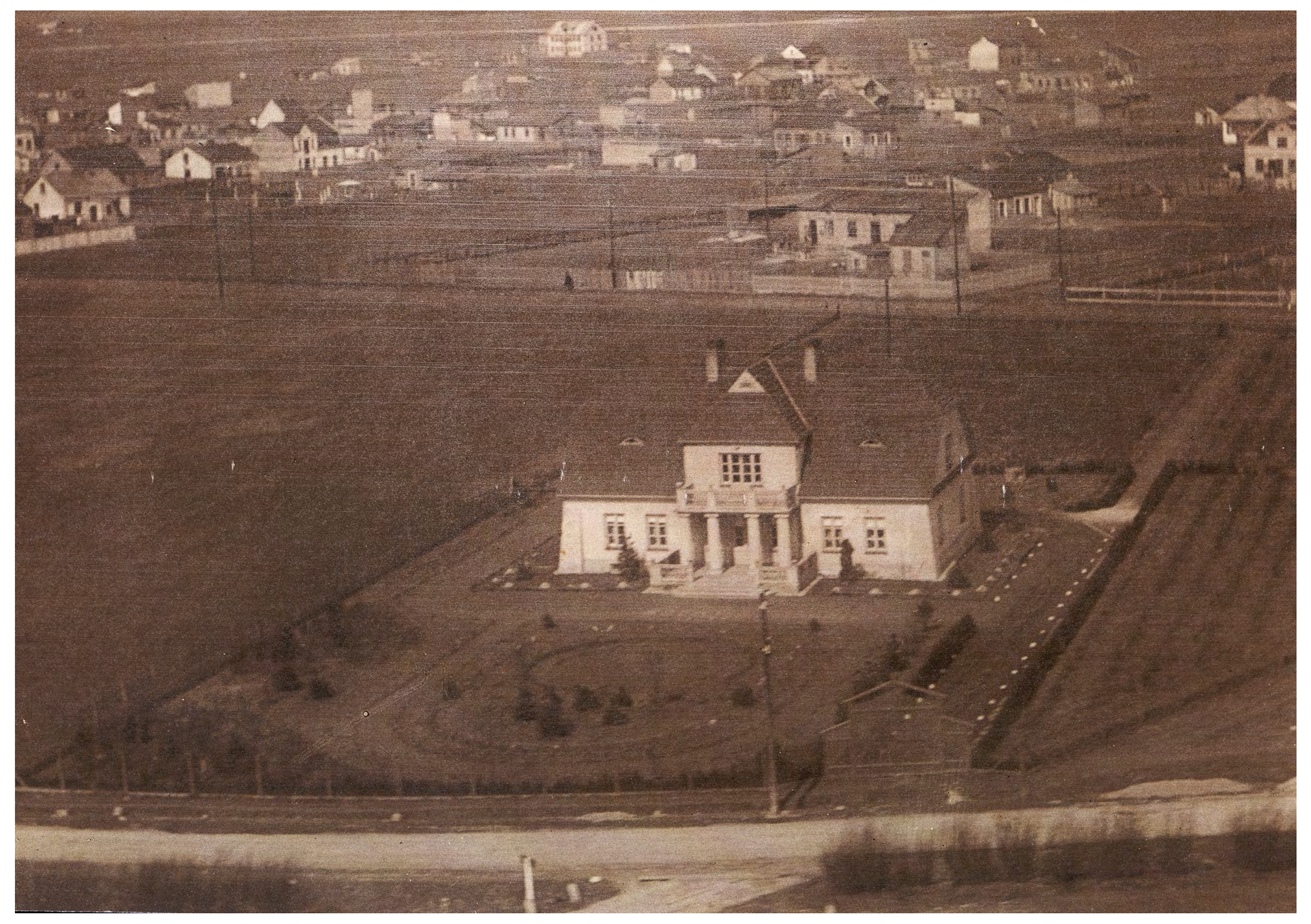
W tym czasie we Włochach pojawił się też nowy styl architektoniczny – modernizm.

Jednym ze zbudowanych w tym stylu domów jest willa rodziny Sobieszków i Mizerskich z 1926 roku przy ul. Józefa Hoene-Wrońskiego, jeszcze dawniej Karola (ob. Ciszewskiej 9). Wysmakowaną elegancję budynku osiągnięto przy użyciu graficznych, rytmicznie powtarzanych środków architektonicznych. Dom ma wysokie, zapewniające dostęp naturalnego światła okna; elewacje wykończono tzw. cegłą warszawską. Willa otoczona została ogrodem, po jej ścianach pięły się róże, a na tyłach założono ocembrowaną sadzawkę. Willa stanowi jeden z wielu we Włochach przykład realizacji w stylu funkcjonalnego nurtu modernizmu. Warto wiedzieć, że jej budowniczy Roman Sobieszek wraz z architektem Janem Żórawskim zbudował kamienicę Wedla przy ul. Puławskiej, która uznawana jest za znakomity przykład architektury modernistycznej.

Przykładem kamienicy czynszowej jest stojąca przy ul. 11 Listopada (ob. Świerszcza 2) willa Jasny Dom. Okazały budynek, również reprezentujący nurt modernizmu funkcjonalnego, został zbudowany na początku lat 30. XX wieku na zamówienie Franciszka Kosteckiego, burmistrza Włoch. W 1936 roku dom kupił notariusz z Pabianic Józef Kasperkiewicz. Zakup stanowił inwestycję, ale mieszkanie na drugim piętrze miało być bazą wypadową do Warszawy dla rodziny uwielbiającej teatr i koncerty. Budynek zbudowany jest na planie spłaszczonej podkowy, a jego dynamicznie ukształtowaną fasadę wyznaczają pionowe rytmy ryzalitów i poziome linie balkonów i okien. Dom naznaczony jest ponurą historią: jego pierwszy właściciel został zamordowany w Oświęcimiu przez hitlerowców; po wojnie w piwnicach przetrzymywano więźniów politycznych.

Willa Jasny Dom przy ul. 11 Listopada 2 (ob. Świerszcza). Początek lat 30. XX wieku. Źródło: www.mamow.pl

Willa Kosińskich przy ul. 11 Listopada 70 (ob. Świerszcza) – fotografia lotnicza. Lata 30. XX wieku. Źródło: www.mamow.pl

Willa Kosińskich przy ul. 11 Listopada 70 (ob. Świerszcza) z perspektywy frontowego reprezentacyjnego ogrodu. Lata 40. XX wieku. Źródło: www.mamow.pl

ORGANIZATORZY WYSTAWY

STOWARZYSZENIE SĄSIEDZKIE WŁOCHY

mamow Multimedialne Archiwum Miasta Ogrodu Włochy

Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Włochy m.st. Warszawy

70 LAT WŁOCH I OKĘCIA W WARSZAWIE

Projekt współfinansuje m.st.Warszawa

Zakochaj się w Warszawie